Në mënyrë intuitive kemi parafytyrim për atë çfarë është programi, tani kemi punuar në shumë programe, për shembull, për vizatim, për dëgjim muzike, për të luajtur etj. Programet i tregojnë kompjuterit se si të zgjidhet problem i caktuar. Në realitet, detyra e programeve është t'i tregojnë kompjuterit se si t'i përhapë të dhënat hyrëse, se si të operon me ato dhe se si t'i kthejë të dhënat dalëse.

Programi është mënyrë e të shënuarit të algoritmit në formë të kuptueshme për kompjuterin.

Algoritmet janë më të përgjithshme dhe më abstrakte prej programeve. Një algoritëm mund të jetë i zgjidhur prej njeriut ose makinës, ose prej të dyve. **Programi me patjetër duhet të ekzekutohet prej kompjuterit.** Lidhja ndërmjet programit, algoritmit dhe të dhënave është dhënë me formulën:

Programi = Algoritmi + Të dhëna

- Programi është varg prej urdhrave të cilat realizohen sipas renditjes së caktuar saktë edhe me qëllim të përkufizuar saktë.
- Urdhri është element themelor i programit dhe paraqet instruksion deri te kompjuteri të kryejë veprime të caktuara.

- Urdhri është element bazë i një programi. Me urdhrat saktë është përkufizuar çka dhe se si kompjuteri duhet të bëjë.
- Me përdorimin e drejtë të programeve konsumatori udhëheq me kompjuterin.
- Kompjuterët mund të kryejnë programe të llojllojshme dhe konsumatori lehtë kalon prej njërit program në tjetrin. Në atë mënyrë programet sigurojnë qëllim të shumëfishtë te hardueri për nevoja të ndryshme.

Programet janë pjesë e softuerit. Softuerin e përbëjnë programe të cilat nga njëra anë e kontrollojnë funksionalitetin e të gjitha pjesëve harduerike të kompjuterit (softueri sistemor), por nga ana tjetër kryejnë përpunim të të dhënave (softueri aplikativ). Në atë mënyrë softueri paraqet lidhje ndërmjet konsumatorit dhe kompjuterit.

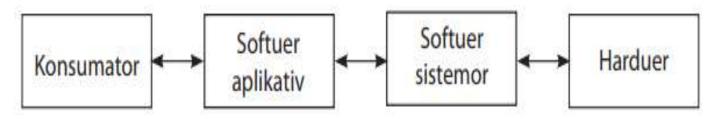

Fig. 4. 3 Roli i softuerit si lidhje ndërmjet konsumatorit dhe softuerit

Programet sistemore i shkruajnë ekipe profesionale te kompanitë e mëdha softuerike sikurse janë Microsoft, IBM e të tjerë, ndërsa programet aplikative mund t'i shkruajë edhe person sipas nevojave të konsumatorit.

Programet aplikative i mundësojnë konsumatorit të kryejë detyra të ndryshme prej lëmive të ndryshme, siç janë përpunimi i tekstit, krijimi i prezantimeve, puna me baza të të dhënave, puna prej kontabilitetit, udhëheqja me prodhimin, hulumtimet statistikore, argëtim edhe shumë punë tjera. Për çdo punë patjetër të ekziston program i veçantë.

- Hyrjen te kompjuteri e përbëjnë dy komponenta: programi dhe të dhënat. Kompjuteri i përcjell instruksionet të dhëna me urdhrat te ndonjë program dhe kryen veprime në të dhënat. Të dhënat paraqesin hyrje për program.
- Për shembull, nëse mblidhen dy numra, atëherë ato numra janë të dhëna hyrëse për programin për mbledhje.

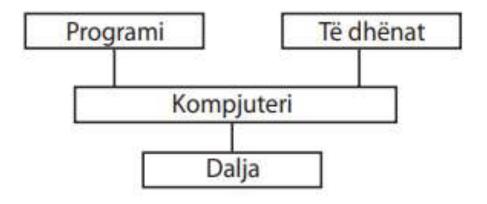

Fig. 4. 4 Paraqitje më e thjeshtë e kryerjes së programeve

MBAJ MEND!

Programi është vargu i urdhrave të cilat realizohen sipas një renditje të caktuar saktë dhe me qëllim saktë të përkufizuar.

Urdhri është element themelor i programit dhe paraqet instruksion deri te kompjuteri të kryejë veprime të caktuara.

MBAJ MEND!

Softuerin e përbëjnë programet të cilat, nga njëra anë, e kontrollojnë funksionalitetin e të gjitha pjesëve harduerike të kompjuterit (softueri sistemor), por nga ana tjetër kryejnë përpunim të të dhënave (softuer aplikativ).

MBAJ MEND!

 Hyrjen te kompjuteri e përbëjnë dy komponenta: programi dhe të dhënat.
Kompjuteri i përcjell instruksionet e dhëna me urdhra te ndonjë program dhe kryen veprime mbi të dhënat. Të dhënat paraqesin hyrje për programin.